

Vi vil have store torsk!

Torskefiskeriet i Østersøen, Kattegat og som her i Nordsøen bliver måske en saga blot, hvis ikke vi i tide griber ind over for overfiskeriet

FOTO: CASPER TYBJERG, WWW.TTF.DK

Hører du til dem, for hvem en god nytårsmiddag består af torsk med det hele – rødbeder, æg, og en rigtig god og stærk sennep? Hvordan har du det så med, at nytåret 2007 måske var sidste gang denne traditionelle ret blev serveret? Muligheden er bestemt til stede, for torskebestanden i de danske farvande har det rigtig rigtig skidt. Og hvis du tænker over det, hvornår har du så sidst set en 120 centimeter stor torsk? Langt de fleste unge mennesker vil slet ikke være klar over, at det faktisk, en gang for ikke længe siden, var en helt normal størrelse på en torsk. Der er nemlig blevet ufatteligt langt mellem de rigtig store torsk.

Min kollega Peter Blanner, har forstand på fiskeri, og fortæller mig, at de torsk, der fanges bliver yngre og yngre – og dermed også mindre og mindre.

– I 1970'erne fangede man i Nordsøen årligt omkring 100.000 torsk, der var over ti år, forklarer Peter. – Men i de seneste år fanges der højst omkring 1000 torsk med den alder og gennemsnitslængden er faldet fra omkring 120 cm til omkring 50 cm.

Det er bestemt ikke fordi fiskerne ikke gerne vil have store torsk, for hvis en fisker kan sælge en 40 cm torsk for 20 kr. pr. kilo, så kan han få

det dobbelte pr. kilo for en 80 cm stor torsk. Det resulterer desværre i det, der kaldes *high-grading*. Det betyder, at en fisker med en kvote på 400 kg om ugen går efter at få så store, og dermed værdifulde, fisk så muligt i sit lastrum. Mange små og lovligt fangede torsk smides derfor overbord.

Situationen er nu, at der ikke er store fisk tilbage, og i torskens livscyklus betyder det, at der ikke er mange torsk, der bliver kønsmodne. I Nordsøen er mindstemålet for lovligt fangede torsk 42 cm. I den størrelse er kun omkring fem procent af fiskene kønsmodne, og potentialet for gydning bliver altså minimalt.

Peter Blanner er oprigtigt bekymret for torskens fremtid, og forklarer, at biologerne længe har advaret om artens katastrofale nedgang. Hvert år offentliggør det Internationale Havforskningsråd (ICES) analyser over alle de store kommercielle fiskebestande i de nordeuropæiske farvande. I den forbindelse bliver der udstukket prognoser over hvor meget, der kan fanges i det kommende år, uden at bestanden tager skade. I de senere år har ICES konsekvent anbefalet stop for torskefiskeri i både Nordsøen og Kattegat, og meget lave kvoter for Østersøen. – Men det ender altid i en større studehandel i dagene lige før jul, fortæller Pe-

ter Blanner – Kvoter for torsk byttes eksempelvis med kvoter for rødspætter, og kun ganske få af beslutningerne syntes at respektere den biologiske rådgivning, siger han.

Og Peter fortæller om andre uhyggelige effekter af overfiskeriet. Han forklarer, at torsken i Østersøen hovedsageligt lever af brislinger og sild, og at disse igen lever af vandlopper og dafnier, der igen lever af planteplankton (mikroskopiske alger). Fisker man de fleste af torskene op, så betyder det væsentlige flere sild og brisling, hvilket betyder færre vandlopper og dafnier – og dermed ikke nogen væsner, der æder planteplanktonen. Og hvad så? Jo, så har vi problemerne – vandet bliver uklart i hele sommerhalvåret, bundplanterne skygges væk – store mængder døde alger synker ned på bunden og rådner under et stort forbrug af ilt. Et voldsomt iltvind opstår i bunden af Østersøen.

Torskebestanden i hele det nordatlantiske område har det skidt – kun i Barentshavet synes den lige nu at klare sig fint. Så der er altså al mulig grund til at spørge din fiskehandler om torsken kommer fra Barentshavet eller Østersøen. Og hvis han ikke kan svare, så kan man altid købe en mørksej eller en lyssej. De er faktisk en glimrende erstatning for torsk.

Godt nytår!

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø.

Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet®

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPP2